

/// COLIN MOON

ÄR SVENSKAR SÅ NORMALA SOM DE TROOR?

Svenskar är normala. Det tycker vi i alla fall själva. För en utomstående betraktare är dock svenskens normalitet inte lika självklar. Brittiske Colin Moon avslöjar, med glimten i ögat, vad omvärlden egentligen tycker om oss.

TEXT COLIN MOON

För att kommunicera effektivt över kulturgränserna behöver du först av allt inse att någon, någonstans i världen, förmodligen uppfattar dig som ganska konstig.

Detta kan vara svårt för vissa svenskar att svälja. För hur kan någon vid sina sinnens fulla bruk anse normala, effektiva och förståndiga svenskar som konstiga?!

Hur det nu än är, utgångspunkten för de flesta svenskar är: "vi är normala". För visst är det så att svenskar har en benägenhet att tycka att de till och med är lite mer normala än alla andra. De tycker de är väldigt förnuftiga och logiska. De är ofta helt omedvetna om

att deras internationella affärspartners och utländska vänner är av en annan uppfattning - Vi tycker svenskar är roliga, underhållande och, vid tillfällen, rent ut sagt märkliga.

MÖTET GICK BRA!

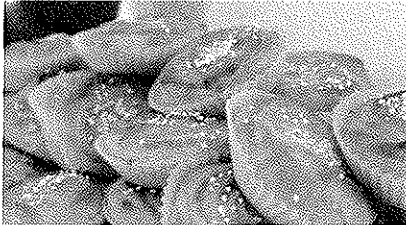
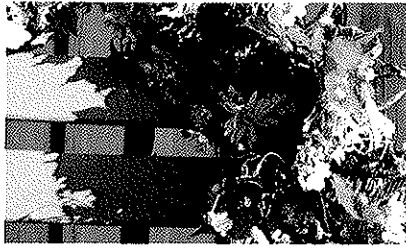
Ta till exempel affärslivet. Svenskar går på möten. Många möten. Man kan vara säker på tre saker i Sverige; döden, skatter och fler möten.

När svenskar säger "mötet gick bra" tvivlar jag på att de menar den otroliga mängden av beslut som togs. Andra människor på denna planet anser förstås att meningen med ett möte är att komma fram till beslut. Svenska möten däremot hålls av andra skäl. Möten i Sverige är korta men de

är många. Så många att mötesrummet börjar kännas som ett andra hem. Möten arrangeras för att ge Bengan, Maggan och Lasse en chans att få säga vad de tycker om saker och ting. Om du vill komma till beslut då får du se till att anordna ännu ett möte. För under tiden måste Bengan, Maggan och Lasse tillbaka till sina respektive kontor för att fråga Ninni, Kicki och Titti (Tänk att det finns flickor med det namnet!) om hur de ställer sig till det som är uppe på agendan.

ALLA SKA MED

Detta kallas på svenska för 'förankringsprocess'. Om du hör en svensk nämna ordet 'process' då är det bäst att inte ha för bråttom för "det får ta

Dessa fem bilder publiceras med tillåtelse av Svenska Institutet.

den tid det tar". Meningen med förankringsprocessen är att få med alla, hela vägen, på alla tänkbara steg, från idé-embryot till den slutliga nedräkningen, vilket uppskattningsvis torde vara sexton möten och 35 kafferastrer senare.

Alla ombuds göra sina åsikter hörda och alla förväntas lyssna. Det är ett föredömligt demokratiskt förfarande! Sedan kompromissas det. Ordet 'kompromiss' klingar som musik för ett svenskt öra. Alla kommer att få med sig någonting från mötet. Inte för mycket och inte för lite. Konsensus och kompromiss innebär att ingen vinner och ingen förlorar. Och det enda, de definitivt kommer att vara överens om, är den exakta tiden och datumet för nästa möte.

PUNKT FÖR PUNKT

Svenskar håller sig till sin dagordning. De prickar ordentligt av varje punkt på dagordningen efter att alla fått turas om att säga sitt. Mötesdeltagarna brukar däremot gå igenom dagordningen ganska snabbt, för alla på mötet har förmodligen med största säkerhet ett annat möte inplanerat tio minuter efter att det pågående mötet är slut. De flesta svenskar ogillar starkt den sista punkten på dagordningen vilket är 'övriga frågor'. Det finns en överhängande fara att 'övriga frågor' kan komma att fortsätta i det oändliga vilket innebär att frågorna är väldigt få. Ingen svensk med självaktning vill bli skyldig till att dra över på tiden – det är ett brott mot mänskligheten.

Kanske ja, men också nej. Svenskar säger sällan ja eller nej. Istället för att säga ja eller nej säger de "nja" eller "tja". Svenskarna är ett neutralt folk och de har lärt sig att inte välja sida för snabbt, det kan

vara ödesdigert. Bäst att vänta tills det är bortom allt tvivel vilken sida som kommer att segra, då går det bra att hoppa på. Som ni förstår, att säga ja eller nej kan leda till en konflikt vilket innebär att svenskar gärna undviker dessa ord och ersätter dem med "det beror på", "kanske" och "jag ska se vad jag kan göra". Det är tryggast så. Och trygghet kan man inte ha för mycket av.

Man kan med rätta fråga sig hur i hela världen när de fram till ett beslut? Vissa svenskar med självinsikt har kallat denna vända för 'beslutsimpotens', men så långt skulle jag aldrig gå.

BEHÅLL LUGNET!

De flesta svenskar har någon gång bevittnat hur vissa utlänningar kommer upp i varv, blir irriterade och i värsta fall, till och med blir offentligt uppretade på möten. Enligt svenskar räknas detta som hysteriskt beteende. Hysteri är onormalt och obekvämt och skall helst inte förekomma under arbetstid. Men, å andra sidan, om en svensk någonsin suckar och säger "Ne-nej, nu blir jag arg" då, sanna mina ord, har du gjort honom väldigt upprörd.

KAFFE PÅ AGERNDAN

Någon har någon gång sagt att om svenskarna slutade med sina kafferastrer så skulle de kunna pensionera sig fem år tidigare.

Kaffe är en viktig del i de flesta möten. Antingen håller folk upp själva under pågående diskussioner ur en kaffekanna strategiskt placerad mitt på bordet, på en liten bricka, eller så tar de en ordentlig kaffepaus. En "kafferastr" ska inte förväxlas med den mer ofta förekommande "bensträckaren" Eller 'bone-stretcher' som jag en gång hörde att det kallades vid ett internationellt möte.

VAD SKA DU GÖRA I HELGEN?

De flesta svenskar är måna om att hitta den perfekta balansen mellan arbete och fritid. De må säga att de arbetar hårt och älskar sitt arbete, men det är inte alltid så att de befinner sig på arbetsplatsen för att utföra det.

Ta en titt i en svensk kalender och du lär få intrycket att ingen är på jobbet. Försök att få tag på någon en fredags-eftermiddag och du får det bekräftat. Svenskar börjar fråga varandra om planerna för helgen redan på onsdag eftermiddag. Och en sak är säker - på fredagen, senast vid lunchtid har de mentalt redan 'gått för dagen'.

Svenskarna har en hygglig andel 'röda' helgdagar. Under ett bra år får de lika många lediga dagar i maj och juni som de flesta amerikaner tar ut under ett helt år. Inte nog med de röda dagarna, svenskar passar också på att ta ut en ledig halvdag, dagen före helgdag för att komma in i den rätta helgkänslan.

Utöver detta har svenskar rätt till sina fem härliga veckor av lagstadgad semester. Men först deltar de flesta i en utdragen demokratisk förhandlingsprocess som kallas 'semesterschemalagging'. Alla vill ha veckorna 26 -30 och det går tyvärr inte.

Summa summarum: med lite framförhållning och planeringsskicklighet kan man i stort sett vara ledig i maj, juni, hela juli och en del av augusti med några enstaka arbetsdagar på kontoret.

Hursomhelst, rätt ska vara rätt – när de är på jobbet så är svenskar väldigt effektiva och jobbar hårt. Men inte före kl. 8:30 för då flexar de. Och helst inte efter kl. 16 för då måste de hämta upp barnen på dagis, och aldrig efter kl. 14 på fredagar. Och knappt mellan den 1 maj och 10 augusti heller för den delen. Skämt åsido - den svenska modellen förefaller fantastiskt effektiv. Och effektivitet för svenskar är att göra något de redan gör bra fast ännu bättre. Jag älskar detta konstiga folk! ■

COLIN MOON | WWW.COLINMOON.COM

Läs mer av Colin Moon:

www.mercuri-kongress.se/bookshop

